

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 428/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť V. M., D., zastúpenej advokátkou JUDr. O. M., P., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 4 Er 339/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. M. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2011 osobne do podateľne doručená sťažnosť V. M., D. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 Er 339/2011.

Zo sťažnosti vyplýva, že upovedomením o začatí exekúcie z 11. marca 2011 súdna exekútorka sťažovateľke oznámila, že 8. februára 2011 sa začalo exekučné konanie

zo strany oprávneného pre vymozenie peňažnej pohľadávky 191,86 €, úrokov z omeškania, trov súdneho konania a trov exekúcie. Sťažovateľka podaním z 31. marca 2011 vzniesla proti exekúcii námietky, v ktorých predovšetkým namietla premlčanie vymáhaného nároku v zmysle § 408 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sa premlčacia doba končí najneskôr po uplynutí 10 rokov odo dňa, keď začala po prvý raz plynúť. V danom prípade začala premlčacia lehota plynúť od splatnosti faktúry za vymáhanú sumu, teda od 24. marca 1999. Uznesením okresného súdu č. k. 4 Er 339/2011-23 z 27. júna 2011 boli námietky sťažovateľky proti exekúcii zamietnuté s odôvodnením, že ide o občianskoprávny nárok, a preto aj otázku premlčania treba posúdiť podľa Občianskeho zákonníka. Odôvodnenie uznesenia nie je podľa názoru sťažovateľky presvedčivé, ale ani zrozumiteľné, a nie je dostatočne skutkovo a právne odôvodnené. Nie je z neho najmä jasné, aká konkrétna právna úprava platila pred 1. januárom 2002, čo sa týka premlčania nároku. Novela Obchodného zákonníka totiž nepriniesla zmeny v ustanoveniach upravujúcich premlčanie nároku v zmysle § 408 Obchodného zákonníka, a preto toto ustanovenie platilo aj v čase uzavretia zmluvy so sťažovateľkou.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie článkov ústavy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 Er 339/2011 s tým, aby bolo uznesenie okresného súdu z 27. júna 2011 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa napokon aj náhrady trov konania.

Z uznesenia okresného súdu č. k. 4 Er 339/2011-23 z 27. júna 2011 vyplýva, že ním boli zamietnuté námietky sťažovateľky proti exekúcii. V podaných námietkach sťažovateľka poukázala na premlčanie vymáhaného nároku v zmysle § 408 Obchodného zákonníka. Keďže splatnosť faktúry nastala 24. marca 1999, zároveň začala plynúť aj najdlhšia 10-ročná premlčacia doba. Návrh na vykonanie exekúcie bol podaný až 8. februára 2011, teda po 10 rokoch. Exekučným titulom v tejto veci je platobný rozkaz, ktorý sa stal právoplatným a vykonateľným 28. novembra 2002. V jeho zmysle bola sťažovateľka povinná zaplatiť oprávnenému 5 780 Sk (191,86 €) s 0,05 % úrokmi denne od 25. marca 1999 do zaplatenia a trov konania 500 Sk (16,60 €). Istina uplatňovaného nároku vyplýva zo zmluvy o nájme pozemku pre účely realizácie podnikateľských aktivít

sťažovateľky, keďže táto ostala oprávnenému dlžná 5 780 Sk. Faktúra vystavená oprávneným 10. marca 1999 bola splatná 24. marca 1999. Keďže sťažovateľka zmluvu o nájme uzavrela ako fyzická osoba, podnikateľka a oprávnený je subjektom práva podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 261 ods. 6 prvej vety Obchodného zákonníka v znení účinnom k 18. októbru 1994, podľa ktorého zmluvy medzi osobami uvedenými v odseku 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, sa spravujú iba ustanoveniami Občianskeho zákonníka. To znamená, že aj keď ide o právny vzťah medzi subjektmi práva pre účely realizovania ich podnikateľskej činnosti, ale zároveň ide o záväzkový vzťah zo zmluvy o nájme, ktorú ako zmluvný typ upravuje iba Občiansky zákonník, spravuje sa tento vzťah bez ohľadu na ostatné skutočnosti iba ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 768c ods. 1 Obchodného zákonníka (v súvislosti s úpravami účinnými od 1. februára 2004) ak ďalej nie je ustanovené inak, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2002; vznik týchto vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2002 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov. Vzhľadom na toto ustanovenie vznik nájomného vzťahu a nároky zo zmluvy o nájme uzatvorenej medzi oprávneným a sťažovateľkou 18. októbra 1994 treba posudzovať podľa právnej úpravy účinnej k 18. októbru 1994. Vychádzajúc z uvedených skutočností a citovaných ustanovení Obchodného zákonníka je právny vzťah vyplývajúci zo zmluvy o nájme vzťahom občianskoprávnym, a preto aj námietku premlčania uplatnenú sťažovateľkou bolo treba posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Podľa § 110 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia. Platobný rozkaz ako exekučný titul sa stal právoplatným a vykonateľným 28. novembra 2002, a preto v súlade s ustanovením § 110 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka nie je právo ním priznané premlčané.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie okresného súdu dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetľuje, prečo nemožno považovať uplatnený nárok za premlčaný. Preto v žiadnom prípade nemožno považovať uznesenie okresného súdu za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené. Niet teda ani príčiny na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol. Skutočnosť, že posúdenie veci okresným súdom nekorešponduje s posúdením sťažovateľky, sama osebe porušenie označených práv nezakladá. Rovnako nemožno za porušenie označených práv považovať ani okolnosť, že je legitímne možný aj iný výklad spornej otázky premlčania, ktorý by bol rovnako ústavne konformný ako výklad zastávaný okresným súdom.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2011